

Zveřejněny výsledky analýzy postojů a potřeb romských dětí ve vzdělávání

Praha, 01.02.2008, 15:23, (ČTK/ROMEIA)

Za finanční pomoci Evropské unie vznikla analýza postojů a potřeb romských dětí a mládeže v oblasti vzdělávání. Analýzu pro Nadaci rozvoje občanské společnosti (NROS) vypracovala společnost GAC spol. s r.o. pod vedením sociologa Ivana Gabala. Cílem analýzy v první fázi bylo na vzorku škol vytvořit ilustrativní statistický obrázek romských dětí a mládeže podle věku a pohlaví. V druhé fázi společnost GAC zkoumala hlavní faktory, které mají vliv na neúspěšnost vzdělávání romských dětí a mládeže. Závěry z výzkumu je nutné považovat za pouhou sondu provedenou na omezeném vzorku devíti vybraných škol, výzkum nelze vnímat jako reprezentativní. Navzdory tomu analýza nabízí některá zajímavá zjištění a poskytuje alespoň hrubou představu o trendech a problematických bodech ve vzdělávacích trajektoriích romských dětí, mj. i díky tomu, že se autorům podařilo získat některá dosud nedostupná data.

Výsledky autoři představili na semináři v Praze. Podle nich je vzhledem k malému množství škol a dětí nelze zobecňovat. Zprávu o sondě nadace zveřejní na svých stránkách www.nros.cz. Mimo jiné uvádí, že romské děti z takzvaných ghett bývají ve škole mnohem méně úspěšné než jejich vrstevníci. Ve speciálních školách jich skončila zhruba třetina. Sedm z deseti romských chlapců, kteří nastoupili do běžné školy, propadlo, či přešlo do speciálních tříd. Z deseti romských dívek to byla polovina. Mezi dětmi z většinové společnosti stejně dopadlo jedno z deseti. Vyplývá to ze sondy mezi 502 žáky a žákyněmi devíti škol nedaleko ghett.

Za horšími výsledky romských školáků podle jednoho z autorů sondy Jana Snopka stojí víc faktorů. Jedním z nich je život v sociálně vyloučeném prostředí. Snopek ČTK řekl, že rodiče nebyvají schopni potomkům předat pro školu potřebné dovednosti. Školáci mívají malou slovní zásobu a hovoří romskou češtinou. Chybí jim také "společenské" dovednosti a někdy i hygienické návyky. Snopek uvedl, že pokud musí romské děti dohánět vše až při školní docházce, jejich ztráta na spolužáky se prohlubuje.

Podle dalšího z autorů Karla Čady první problematický bod pro romské děti představuje první třída. Další zlom nastává ve třetím ročníku, kdy nároky stoupají. Kritický je pak přechod na druhý stupeň. Autoři sondy se shodují v tom, že zvládnutí výuky romským dětem usnadní přípravné třídy. "U dětí, které jimi prošly, není 'sešup' tak obrovský. Pokud na ně ale nenavazují další služby, brzy se situace podobá tomu, jako kdyby děti do přípravných tříd nechodily," uvedl Čada. Dívky podle něj přecházejí do speciálních škol postupně, hochů v běžných třídách ubývá spíše při zlomech.

Sonda se zaměřila na výsledky z matematiky, češtiny a na průměrný prospěch. V běžných školách měli romští osmáci průměrně známku 2,45, jejich vrstevníci z většinové společnosti 1,77. "Z matematiky na druhém stupni měly romské děti nejlepší známku trojku, z češtiny dvojku, kterou měly jen dvě děti. Romští žáci na prvním stupni častěji propadají z češtiny než z matematiky," řekl Čada. Romské děti mívají také víc zameškaných hodin než jejich spolužáci a spolužačky.

Součástí sondy byla i anketa mezi romskými dětmi o tom, čím by chtěly být. Většinou zmiňovaly profese bez vyššího vzdělání. Nejčastěji se objevil automechanik, kuchařka a kuchař, kadeřnice a zedník. "Překvapilo nás, že profesní aspirace jsou tak nízké i u malých dětí. U dětí z majority se v tomto věku objevují méně reálná povolání," uvedl Snopek. Pětina z dotázaných romských školáků navíc o své budoucí profesi nikdy s nikým nemluvila, a to ani s rodiči. "U dětí v páté třídě to tak nepřekvapí, u osmáků už je to poněkud překvapivé," dodal Snopek.

NROS podle výsledků připravila granty na projekty, které povedou ke zlepšení prospěchu romských dětí či zvýšení jejich motivace ke studiu. Rozdělit chce 430.000 eur (si 11,1 milionu korun). Podle sociologa Ivana Gabala, jehož společnost sondu zpracovala, se díky výsledkům podaří finance lépe nasměrovat. "Peníze na projekty už nebudou plošná antibiotika, ale cílená terapie," dodal Gabal.

RB